

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 8129
Tarih : 14.07.2020

32253

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Kültür ve Turizm Bakanı Sayın Mehmet Nuri Ersoy** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla dilerim.

Filiz KERESTECİOĞLU
Ankara Milletvekili

Danıştay 10. Dairesinin, Ayasofya'nın müzeye dönüştürülmesine dair 24 Kasım 1934 tarihli Bakanlar Kurulu kararını iptal etmesi ve bu kararın ardından Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın, Ayasofya'nın Diyanet İşleri Başkanlığı'na devrini ve ibadete açılmasını öngören Cumhurbaşkanlığı Kararı'nı imzalamasıyla Ayasofya'nın 9 yıllık işletme ihalesini kazanan İsviçreli şirket SICPA'ya tazminat ödeneceği iddiaları gündeme gelmiştir. Şirket, 2018 yılında Türkiye'nin çeşitli yerlerindeki 54 müze ve ören yerinin 9 yıl boyunca işletmesi için yapılan ihaleyi 3.9 milyar dolarlık teklifle kazanmış, ihalenin yapıldığı dönemde radikal İslamcı çevreler, firma finansörlerinin Yahudi kökenli oldukları gerekçesiyle hükümeti hedef almıştır. Daha sonra ise Erdoğan'ın eski danışmanı, iş insanı Cüneyd Zapsu'nun şirketlerinde yöneticilik yapan Cavidan Gülşen Karanis Ekşioğlu'nun, SICPA'nın Türkiye'de kurduğu SICPA Turkey adlı şirketi satın almak için Rekabet Kurumu'na başvurduğu ortaya çıkmıştır. Sözleşme gereği 7 yıl daha işletme hakkı bulunan şirketin yalnızca Ayasofya müze giriş ücretlerinden oluşan yıllık hasılatının 400 milyon lira olduğu bilinmektedir.

Geçim sıkıntısı her geçen gün artan yurttaşların ödedikleri vergilerin astronomik tazminatlar ve yap-işlet-devret modeli projelere verilen garantilere aktarıldığı görülmektedir. 2019 yılında ticari uçuşlara kapanan Atatürk Havalimanı'nın işletme hakkını elinde bulunduran TAV Havalimanları Holding'e devlet 389 milyon euro (2.6 milyar TL) tazminat ödenmiştir. Her sene yeni yapılan köprü ve tünellerin geçiş garantisi de yurttaşların cebinden çıkmaktadır. Osmangazi ve Yavuz Sultan Selim köprüleri ile Avrasya tünelineki araç sayıları geçiş garantisi verilen sayıya ulaşmadığı için her yıl milyarlarca lira yurttaşların cebinden özel şirketlere ödenmektedir.

Diğer yandan, UNESCO Dünya Mirası listesinde bulunan Ayasofya Müzesinin statüsünün UNESCO'yla müzakere edilmeden değiştirilmesi de yıllardır restore edilmekte olan ve kapsamlı bir restorasyona ihtiyaç duyan Ayasofya'da yapılması gereken koruma işlemlerini yeniden gündeme getirmiştir. UNESCO Dünya Kültür Mirası Listesi'ne alınan Ayasofya

Müzesi, bu niteliği sayesinde restorasyonu için global fonlardan ve bağışçılardan destek alabilmektedir. Dünya Anıtlar Fonu (World Monuments Fund), Ayasofya'nın restorasyonu için Türkiye'ye fon vermiş, bu fon sayesinde genç Türkiyeli konservatörler eğitilip görevlendirilerek mozaiklere yapılan bakımla kubbenin iç kısmının korunması sağlanmıştı.

Bu bağlamda;

1. Ayasofya'nın işletme hakkını 9 yıllığına elinde tutan İsviçreli SICPA'nın 7 yıla yayılan kayıpları için tazminat ödenecek midir? Firmayla yeniden masaya mı oturulacaktır? Olası bir tazminat ödemesinin yurttaşlara maliyeti hususunda Bakanlığınızın görüşü nedir?
2. Yıllık 400 milyon lirayı aşan gişe geliri sağlayan Ayasofya'nın gelirleri nasıl ikame edilecektir?
3. UNESCO Dünya Mirası listesinde bulunan Ayasofya Müzesinin statüsü UNESCO'yla müzakere edilmeden mi değiştirilmiştir?
4. Ayasofya'nın korunma işlemleri ve restorasyonu için bugüne global fonlardan ve bağışçılardan alınan desteklere bundan sonra erişilebilecek midir?